

П Р И Р У Ч Н И К
ИЗ ОБЛАСТИ ЗАКОНА О СУКОБУ ИНТЕРЕСА

Сарајево, октобар 2010. године

Издавач:

Приредили:

Миле Кудић, члан Централне изборне комисије БиХ

Тихомир Вујичић, члан Централне изборне комисије БиХ

Данка Половина-Мандић, шеф Одсјека за примјену закона о сукобу интереса

За издавача:

Графички дизајн:

Тираж:

САДРЖАЈ:

01.	Увод	4
01.01.	Дефиниција сукоба интереса	5
01.02.	Законска регулатива у Босни и Херцеговини	5
02.	Прописи из области сукоба интереса у Босни и Херцеговини	6
02.01.	Закон о сукобу интереса у институцијама власти БиХ	6
02.02.	Закон о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ и Закон о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта БиХ	11
02.03.	Правила о вођењу поступка из области закона о сукобу интереса	15
03.	Питања и одговори с едукације	18
04.	Мишљења Централне изборне комисије БиХ	21
05.	Судска пракса	28
05.01.	Уставни суд БиХ	29
05.02.	Суд БиХ	31
06.	Коментари и приједлози с едукације	38
07.	Међународни стандарди	40

01. У В О Д

Корупција, као општи феномен у свијету, једнако је штетна појава за друштва на свим нивоима развоја. У многим, нарочито транзиционим државама, корупција је главна препрека политичком и привредном развоју друштва. Успјешна борба против корупције једна је од обавеза наше државе за приступање Европској унији. Како је неразријешени сукоб интереса често увод у корупцију, Босна и Херцеговина је 2002. године донијела Закон о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, који се све до 2008. године примјењивао и на нивое ентитета.

Закон о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине ступио је на снагу 6. новембра 2008. године, а нови Закон о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине ступио је на снагу 24. октобра 2008. године, чиме је престао да важи закон који је донесен 13. децембра 2002. године. Надлежност за примјену свих трију закона дата је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине.

Република Српска је Закон о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске донијела у јулу 2008. године и он је ступио на снагу 16. августа 2008. године, а као орган надлежан за примјену тог закона дефинисана је Републичка комисија за утврђивање сукоба интереса, коју именује Народна скупштина Републике Српске.

Нови законски оквири у области сукоба интереса изазвали су бројне недоумице код оних на које се закон директно односи, па је Удружење изборних званичника у Босни и Херцеговини (УИЗБиХ), у октобру 2009. године започело спровођење пројекта, под називом: „Програм унапређења примјене изборних закона у Босни и Херцеговини“.

Циљ пројекта је унаприједити примјену закона о сукобу интереса и Закона о финансирању политичких странака, кроз обуку оних на које се ови закони директно односе, као и кроз подизање нивоа јавне и медијске свијести о одредбама закона и модалитетима њихове примјене.

Овај пројекат је спроведен у складу са споразумом с Организацијом за европску безбједност и сарадњу (ОЕБС), Мисија у Босни и Херцеговини, захваљујући средствима америчке Агенције за међународни развој (USAID).

До краја новембра 2010. године укупно су одржана 32 тренинга за изабране представнике на општинском, кантоналном, федералном и државном нивоу, те осам тренинга за представнике невладиних организација и медија.

Едукацију су вршили чланови Централне изборне комисије Босне и Херцеговине др Суад Арнаутовић и Ведран Хаџовић, те Данка Половина-Мандић, шеф Одсјека за примјену закона о сукобу интереса и Алма Рашчић, истражитељ у Одсјеку за примјену закона о сукобу интереса.

Програмом је такође предвиђено објављивање публикације са коментарима на одредбе горенаведених закона и њихову примјену, на основу искустава Централне изборне комисије Босне и Херцеговине и приједлога од стране учесника обуке.

Циљ ове публикације јесте да помогне изабраним представницима, носиоцима извршних функција и савјетницима да се што боље упознају с одредбама закона како би избјегли ситуације које доводе до сукоба интереса.

01.01. ДЕФИНИЦИЈА СУКОБА ИНТЕРЕСА

Појам „сукоб интереса“ означава сукоб између јавног и приватног интереса у ситуацијама када јавни званичник има приватни интерес који би могао негативно да утиче на извршавање његових званичних дужности и одговорности.

Прописима из области сукоба интереса у Босни и Херцеговини регулисано је да **„сукоб интереса постоји у ситуацијама у којима изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници имају приватни интерес који утиче или може да утиче на законитост, отвореност, објективност и непристрасност у обављању јавне дужности“.**

01.02. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

У Босни и Херцеговини, у области сукоба интереса, примјењују се сљедећи прописи:

- **Закон о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине** („Службени гласник БиХ“, бројеви: 16/02, 14/03, 12/04 и 63/08);
- **Закон о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине** („Службене новине Федерације БиХ“, број: 70/08);
- **Закон о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске** („Службени гласник РС“, број: 73/08);
- **Закон о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине** („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви: 43/08 и 47/08);
- **Закон о агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције** („Службени гласник БиХ“, број: 103/10);
- **Правила о вођењу поступка из области закона о сукобу интереса** („Службени гласник БиХ“, број: 65/09) и
- **Правилник о начину вођења регистра** („Службени гласник БиХ“, бројеви: 39/05, 18/09 и 27/09).

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине задужена је за примјену закона из области сукоба интереса, осим за примјену Закона о спречавању сукоба интереса

у органима Републике Српске (коју врши Комисија за утврђивање сукоба интереса Републике Српске) и Закона о агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције (коју врши Агенција утемељена тим законом), па ће се у даљњем тексту овог приручника материја односити само на прописе и праксу из надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине.

02. ПРОПИСИ ИЗ ОБЛАСТИ СУКОБА ИНТЕРЕСА У БиХ (за чију је примјену надлежна Централна изборна комисија БиХ)

02.01. ЗАКОН О СУКОБУ ИНТЕРЕСА У ИНСТИТУЦИЈАМА ВЛАСТИ БиХ

ЈАВНИ ЗВАНИЧНИЦИ НА КОЈЕ СЕ ЗАКОН ОДНОСИ

Овим законом уређују се посебне обавезе изабраних представника, носилаца извршних функција и савјетника у институцијама власти БиХ у обављању јавне функције.

Изабраним представницима сматрају се:

- чланови Предсједништва Босне и Херцеговине;
- посланици Представничког дома и делегати Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: БиХ);
- изабрани и именовани представници од стране Предсједништва Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Предсједништво БиХ), домова Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине или Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Парламентарна скупштина БиХ) и Савјета министара БиХ, који нису обухваћени Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине, односно за чији је избор или именовање сагласност дало Предсједништво БиХ, домови Парламентарне скупштине БиХ или Парламентарна скупштина БиХ и Савјет министара БиХ.

Носиоцима извршних функција сматрају се министри и замјеници министара у Савјету министара БиХ, директори и замјеници директора органа државне управе, агенција, дирекција, завода, установа и других институција Босне и Херцеговине, које су изабрали и именовали Предсједништво БиХ, домови Парламентарне скупштине БиХ или Парламентарне скупштине БиХ и Савјет министара БиХ, а који нису обухваћени Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине, односно за чији је избор или именовање сагласност дало

Предсједништво БиХ, домови Парламентарне скупштине БиХ или Парламентарна скупштина БиХ и Савјет министара БиХ.

Савјетницима се сматрају савјетници изабраним представницима и носиоцима извршних функција, како је утврђено Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине.

НЕСПОЛИВОСТИ УТВРЂЕНЕ ЗАКОНОМ

Јавна предузећа и агенције за приватизацију

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме обављања јавне функције и **шест мјесеци** након престанка обављања те функције, **не могу бити** чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, ни бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме обављања јавне функције и **шест мјесеци** након престанка обављања те функције, **не могу бити** чланови управног или надзорног одбора, ни директори дирекције или агенције за приватизацију.

Приватна предузећа

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници **не могу бити** чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, ни бити у својству овлашћеног лица сваког приватног предузећа у које је орган власти, чији је члан изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник, улагао капитал у периоду од четири године прије преузимања дужности и за вријеме обављања функције изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника.

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници **не могу бити** чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, ни бити у својству овлашћеног лица било ког приватног предузећа које склапа уговоре, или на други начин послује, с институцијама које се финансирају из буџета **на било ком нивоу**. Ова одредба примјењује се само на приватна предузећа која су склопила уговор или послују с институцијама које се финансирају из буџета, док је изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник вршио функцију и то само онда када је вриједност уговора или посла с институцијама које се финансирају из буџета већа од 5.000 КМ годишње.

Фондације и удружења

За вријеме вршења јавне функције изабрани представници, носиоци извршне функције и савјетници **не смију** обављати дужности овлашћених лица у фондацијама и удружењима, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама, које се финансирају из буџета **било ког нивоа власти**, у износу већем од 10.000 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта.

ЗАБРАНА ГЛАСАЊА И ПРЕДУЗИМАЊА СЛУЖБЕНИХ РАДЊИ

Изабрани представници и носиоци извршних функција **не могу да** гласају по било ком питању које се директно тиче приватног предузећа у ком тај изабрани представник, носилац извршне функције или интересно повезана лица имају финансијски интерес. Изабрани представници и носиоци извршних функција, који се нађу у таквим ситуацијама, уздржаће се од гласања, те на отвореној сједници објаснити разлоге због којих су уздржани.

Носиоци извршних функција и савјетници **неће предузимати** никакве службене радње које би могле директно да утичу на приватно предузеће у коме носилац извршне функције или савјетник, или интересно повезана лица имају финансијски интерес. Носиоци извршних функција и савјетници у таквим ситуацијама ће прослиједити доношење одлуке о предузимању радње другом надлежном тијелу и у писаној форми навести разлоге за такво просљеђивање.

У случају да изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник не поступи у складу са горенаведеним, глас или одлука сматраће се **ништавним**.

УГОВОРИ О ЛИЧНИМ УСЛУГАМА

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници **не могу да** склапају уговоре о пружању личних услуга са било којим јавним предузећем.

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници **не могу да** склапају уговоре о пружању личних услуга са било којим приватним предузећем које склапа уговоре, или на други начин послује са владама на било ком нивоу. Ова одредба примјењује се само на приватна предузећа која су склопила уговор или послују са владом истовремено док изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник врши функцију и само онда када вриједност уговора или посла са владом прелази 5.000 КМ годишње.

Уговор закључен супротно горенаведеним одредбама сматраће се **ништавним**.

АНГАЖМАН БЛИСКИХ СРОДНИКА

У случају да блиски сродник изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника обавља неспојиве дужности у јавном предузећу, агенцији за приватизацију и приватном предузећу и када склапа уговоре о личним услугама са јавним или приватним предузећем супротно одребама закона, ангажман блиских сродника изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника такође **доводи до** ситуације у којој за овог изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника долази до **сукоба интереса**.

Блиским сродником сматрају се брачни и ванбрачни друг, дијете, мајка, отац, усвојитељ и усвојеник изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника.

ЗАБРАЊЕНЕ АКТИВНОСТИ

Изабраном представнику, носиоцу извршне функције и савјетнику је забрањено да:

- a) прими или захтијева поклон или другу корист или обећање поклона или друге користи ради обављања јавне функције;
- b) прима додатну накнаду за послове вршења јавних функција мимо законских прописа о платама и накнадама запослених у институцијама Босне и Херцеговине и других прописа;
- c) тражи, прихвати или прими вриједност или услугу ради гласања по било ком питању или да утиче на одлуку неког тијела или лица;
- d) обећава запослење или неко друго право у замјену за поклон или обећање поклона;
- e) привилегује лица ради страначког или другог опредјељења или ради поријекла, личних или породичних веза;
- f) одбије увид у своје финансијско пословање;
- g) утиче на добијање послова или наруџби државе ради стицања материјалне или нематеријалне користи за себе или за другог;
- h) користи повлашћене информације о раду државних тијела ради личне користи или користи интересно повезаних лица и
- i) на други начин користи свој положај да би утицао на законодавне, извршне или судске власти, те тако постигао личну корист или корист интересно повезаних лица, неку повластицу или право, склопио правни посао или на други начин интересно поговаро себи или другом интересно повезаном лицу.

ПРИМАЊЕ ПОКЛОНА

Поклоном се сматра поклон у вези с обављањем јавне функције, а подразумејева: ствари, права, услуге без накнаде, те неку другу корист дату или обећану изабраном представнику, носиоцу извршне функције и савјетнику, на примјер: угоститељска услуга, услуга ноћења, опрост дуга или обавезе, путни трошак или слична услуга, улазница, предмет умјетничке вриједности, сувенир, осигурање или слична услуга, медицинска или слична услуга коју изабрани представник, носилац извршне функције и савјетник није лично платио према тржишној цијени.

Поклон у вриједности до 200,00 КМ изабрани представници, носиоци извршне функције и савјетници **могу да задрже** и не треба да га пријаве.

Поклоне **изнад вриједности од 200,00 КМ** изабрани представници, носиоци извршне функције и савјетници **не смију да задрже**, већ су обавезни да их пријаве и предају институцији власти која их је изабрала, или именовала и у чије име обављају повјерену јавну функцију.

Изабрани представник, носилац извршне функције и савјетник **не смије** да прими новац, чек или други вриједносни папир, без обзира на износ.

Забрањено је и примање поклона и од стране трећих лица, уколико би примиле поклон у корист изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника, с тим да то лице зна за примање поклона.

ОТВОРЕНОСТ – ЛИЧНО ФИНАНСИЈСКО СТАЊЕ

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници достављају редовне финансијске извјештаје, како је предвиђено законом и прописима Централне изборне комисије БиХ.

САНКЦИЈЕ

Због кршења одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине могу се изрећи сљедеће санкције:

- неподобност кандидовања на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника у периоду од четири године након учињеног прекршаја;
- новчана казна у износу од 1.000,00 до 10.000,00 КМ.

Санкција неподобност кандидовања на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника у периоду од четири године од дана почињења прекршаја **обавезно** се изриче због кршења сљедећих одредаба закона:

- истовременог обављања неспојивих функција у јавним предузећима и агенцији за приватизацију (члан 5);
- истовременог обављања неспојивих функција у приватном предузећу (члан 6);
- склапања уговора о личним услугама супротно одредбама закона (члан 8);
- истовременог обављања неспојивих функција од стране блиског сродника у јавним предузећима, агенцији за приватизацију, односно приватним предузећима, као и склапања уговора о личним услугама (члан 8а) и
- истовременог обављања неспојивих функција у фондацијама и удружењима (члан 11).

Уз наведену облигаторну санкцију истовремено се може (а не мора) изрећи и новчана казна, зависно од тежине кршења одредаба закона.

Новчана казна се **обавезно** изриче за:

- кршење одредаба које регулишу обавезу уздржавања од гласања и предузимања службених радњи (члан 7);
- кршења одредаба које регулишу забрањене активности (члан 9) и
- кршења одредаба које регулишу примање поклона (члан 10).

За наведена кршења законских одредаба новчана казна се изриче самостално.

02.02. ЗАКОН О СУКОБУ ИНТЕРЕСА У ОРГАНИМА ВЛАСТИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЗАКОН О СУКОБУ ИНТЕРЕСА У ИНСТИТУЦИЈАМА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

У тексту овог приручника навешћемо само разлике Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине и Закона о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у односу на Закон о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине.

	Закон о сукобу интереса у институцијама власти БиХ	Закон о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ	Закон о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта БиХ
	1. Под носиоцима извршних функција сматрају се, осим чланова Савјета министара БиХ и директори и замјеници	1. Под носиоцима извршних функција сматрају се, осим чланова Владе ФБиХ и влада кантона, градоначелници и	1. Под носиоцима извршних функција сматрају се чланови Владе Брчко дистрикта и сва лица која именује градоначелник, чије

На кога се односи закон	директора органа државне управе, агенција, дирекција, завода, установа и других институција, под условом да нису државни службеници 2. Савјетницима се сматрају савјетници посланика Парламентарне скупштине БиХ, чланова Предсједништва БиХ, предсједавајућег Савјета министара БиХ, министара и замјеника министара, гувернера и вицегувернера Централне банке	начелници општина, те директори и замјеници директора агенција, дирекција, завода, установа и других институција у ФБиХ и кантонима, под условом да нису државни службеници 2. Савјетницима се сматрају савјетници предсједавајућих домова Парламента ФБиХ, предсједника и потпредсједника Федерације БиХ и чланова Владе ФБиХ	именовање одобрава Скупштина Брчко дистрикта, као и лица које именује Скупштина Брчко дистрикта, а на које се не примјењује Закон о државној служби Брчко дистрикта БиХ 2. Савјетници су лица која немају статус службеника и постављају се и разрјешавају рјешењем градоначелника, којим су утврђене њихова права и обавезе; мандат им престаје са престанком мандата градоначелника који их и поставља
Јавна предузећа	Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме обављања јавне функције и шест мјесеци након престанка обављања те функције, не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, ни бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу и агенцији/дирекцији за приватизацију; ова забрана се односи и на блиске сроднике	Истовјетна забрана као у закону БиХ	Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције, не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, ни бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу, нити могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора или директори институција Брчко дистрикта БиХ (институције су све институције Брчко дистрикта,

			које су основане Статутом и законима Брчко дистрикта и које се финансирају из буџета Брчко дистрикта); ова забрана се односи и на блиске сроднике
Приватна предузећа	Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, ни бити у својству овлашћеног лица било ког приватног предузећа које склапа уговоре, или на други начин послује, са институцијама које се финансирају из буџета на било ком нивоу у износу већем од 5.000 КМ годишње; ова забрана се односи и на блиске сроднике	Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, ни бити у својству овлашћеног лица било ког приватног предузећа које склапа уговоре, или на други начин послује, органима који се финансирају из буџета на било ком нивоу власти у износу већем од 5.000 КМ годишње; ова забрана се односи и на блиске сроднике	Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не могу бити чланови скупштине, управног одбора , надзорног одбора, управе или менаџмента, ни бити у својству овлашћеног лица било ког приватног предузећа које склапа уговоре, или на други начин послује Брчко дистриктом у износу већем од 5.000 КМ годишње; ова забрана се односи и на блиске сроднике
Забрана дјеловања у случају сукоба интереса	Носиоци извршних функција и савјетници неће предузимати никакве службене радње које би могле директно да утичу на приватно предузеће у ком носилац извршне функције или савјетник, или интересно повезана лица имају финансијски интерес	Истовјетна одредба као у закону БиХ	Забрана се не односи на савјетнике

Удружења и фондациије	Изабрани представници, носиоци извршне функције и савјетници не могу обављати дужност овлашћених лица у фондацијама и удружењима, која се финансирају из буџета било ког нивоа власти , у износу већем од 10.000 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта	Истовјетна одредба као у закону БиХ	Изабрани представници, носиоци извршне функције и савјетници не могу обављати дужност овлашћених лица у фондацијама и удружењима, која се финансирају из буџета Дистрикта , у износу већем од 10.000 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта
Поклони	Поклоне чија је вриједност већа од 200 КМ јавни званичници морају да пријаве и предају институцији власти која их је изабрала или именовала и у чије име обављају повјерену јавну функцију, а те институције су обавезне да доставе информације Централној изборној комисији БиХ о примљеним поклонима	Вриједност поклона је истовјетна као у закону БиХ. Поклон се предаје и пријављује органу власти у чије име јавни званичници врше повјерену јавну дужност и нема обавезе достављања информације о поклонима Централној изборној комисији БиХ	Вриједност поклона је истовјетна као у закону БиХ; институције Брчко дистрикта су обавезне да доставе информације о предатим поклонима Централној изборној комисији БиХ у року од петнаест (15) дана од дана сачињавања информације
	Неподобност за кандидовање на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника у периоду од четири године након	Неподобност за кандидовање на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника у периоду од четири године након	Неподобност за кандидовање на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника у периоду од четири године након

Санкције	почињеног прекршаја је обавезна санкција за повреде одредаба које се односе на јавно предузеће, агенције за приватизацију, приватно предузеће, уговоре о личним услугама, удружења и фондације и ангажман блиских сродника (чланови: 5, 6, 8, 8а и 11) Само новчана санкција у распону од 1.000 до 10.000 КМ предвиђена за забрану дјеловања у случају сукоба интереса (члан 7), забрањене активности из члана 9 и примање поклона (члан 10)	почињеног прекршаја је обавезна санкција за повреде одредаба које се односе на јавно предузеће, агенције за приватизацију, приватно предузеће, уговоре о личним услугама и ангажман блиских сродника (чланови: 5, 6, 8 и 9) Само новчана санкција у распону од 1.000 до 10.000 КМ предвиђена је за забрану дјеловања у случају сукоба интереса (члан 7), забрањене активности (члан 10), примање поклона (члан 11) и удружења и фондације (члан 12)	почињеног прекршаја је обавезна санкција за повреде одредаба које се односе на јавно предузеће, институције Брчко дистрикта БиХ, приватно предузеће, уговоре о личним услугама и ангажман блиских сродника (чланови: 5, 6, 8 и 9) Само новчана санкција у распону од 1.000 до 10.000 КМ предвиђена је за забрану дјеловања у случају сукоба интереса (члан 7), забрањене активности (члан 10) и примање поклона (члан 11) За кршење одредаба које се тичу удружења и фондација није предвиђена санкција
------------------------	--	---	---

02.03. ПРАВИЛА О ВОЂЕЊУ ПОСТУПКА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАКОНА О СУКОБУ ИНТЕРЕСА

Предмет правила

Овим правилима утврђују се јединствене процедуре када се у управним питањима рјешава о правима и обавезама изабраних представника, носилаца извршне

функције и савјетника, које се односе на примјену одредаба закона о сукобу интереса.

Супсидијарна примјена

У управним поступцима који се тичу примјене одредаба закона о сукобу интереса примјењују се ова правила, с тим да се у свим питањима која нису уређена овим правилима поступа према одредбама Закона о управном поступку.

Лично финансијско стање

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници дужни су да достављају редовне извјештаје о свом финансијском стању, чији је циљ да помогну у спречавању сукоба интереса, те да се утврди евентуално постојање сукоба интереса.

Захтјев за давање мишљења

По захтјеву било ког лица, у случају сумње у вези са могућим постојањем кршења одредаба закона о сукобу интереса, Централна изборна комисија БиХ даће своје мишљење.

Захтјев се подноси писменим путем и мора да садржава довољно чињеница, које ће Централна изборна комисија БиХ узети у обзир приликом заузимања става и давања мишљења.

Покретање поступка

Поступак се покреће по службеној дужности, и то:

- а) на основу сазнања и властитих истрага Централне изборне комисије БиХ;
- б) на основу пријаве неког другог лица.

Поступање са пријавама

Пријава може бити у форми информације, упозорења или представке грађана, физичких и правних лица, органа и институција, да одређено лице или више лица крше одредбе закона о сукобу интереса.

Биће разматране и анонимне пријаве као информације о могућем кршењу одредаба закона.

О пријавама које се поднесу телефоном сачиниће се службена забиљешка.

Подносилац пријаве није странка у поступку.

Након провјера навода из пријаве службено лице ће обавијестити подносиоца пријаве о покретању поступка, ако постоје разлози за покретање поступка, односно да није било разлога за покретање поступка.

Покретање и обустава поступка

Централна изборна комисија БиХ доноси закључак о покретању поступка.

Против закључка о покретању поступка није дозвољена посебна жалба.

Централна изборна комисија БиХ може закључком да обустави покренути поступак, уколико се утврди да нема основа за његово даље вођење.

Доношење одлуке

На основу чињеница утврђених у поступку, Централна изборна комисија БиХ доноси одлуку о питању које је предмет поступка у форми рјешења, ако је утврђена одговорност изабраног представника, носиоца извршних функција и савјетника.

Датум почињења прекршаја

Датумом почињеног прекршаја, у смислу члана 20 Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, члана 16 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине и члана 17 Закона о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, сматра се:

- а) датум доношења одлуке ако се изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник у тренутку доношења одлуке налази у сукобу интереса;
- б) последњи дан у ком је изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник био у сукобу интереса, ако сукоб интереса у тренутку доношења одлуке више не постоји;
- ц) последњи дан календарске године уколико се ради о улагању капитала у приватно предузеће од органа чији је члан изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник и склапању уговора и пословању приватних предузећа с институцијама које се финансирају из буџета у износу већем од законом утврђеног.

Право на жалбу и рок за подношење жалбе

Против одлуке Централне изборне комисије БиХ незадовољна странка може да изјави жалбу Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине.

Жалба се подноси у року од петнаест (15) дана од дана пријема одлуке, у два примјерка, преко Централне изборне комисије БиХ.

Застаријевање покретања и вођења поступка

Поступак за примјену санкција у вези са кршењем закона о сукобу интереса мора се покренути у року од четири године од дана почињења прекршаја.

Протеком овог рока не може се покретати ни водити поступак.

У случају истека наведеног рока поступак се обуставља закључком Централне изборне комисије БиХ.

Извршење санкције неподобности кандидовања

Извршење санкције неподобности кандидовања на било коју дужност изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника спроводи се административним путем, уписом у Регистар изречених санкција, у складу с одредбама Правилника о начину вођења регистра Централне изборне комисије БиХ, и достављањем извршне одлуке органу који је изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника изабрао, именовао или дао сагласност за избор или именовање.

На тражење органа који врши избор или именовање изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника, Централна изборна комисија БиХ доставиће извршну одлуку о изреченој санкцији неподобности кандидовања, ако је таква санкција изречена и ако није истекао рок забране кандидовања, односно обавијестиће орган да том лицу није изречена санкција забране кандидовања.

На писмено тражење било ког лица које намјерава да учествује у поступку избора, односно именовања на дужности изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника, издаће се увјерење на основу података уписаних у Регистар о вођењу поступка и Регистар изречених санкција.

Извршење новчане казне и трошкова поступка

Извршење новчане казне и трошкова поступка спроводи се судским путем.

Изречену новчану казну и трошкове поступка изабрани представници, носиоци извршних функција или савјетници дужни су да уплате, у року од тридесет (30) дана од дана када је одлука постала извршна, и Централној изборној комисији БиХ доставе доказ о извршеној уплати.

Ако обвезник не уплати новчану казну и трошкове поступка добровољно, па ни након опомене у писаној форми, Централна изборна комисија БиХ покренуће поступак наплате, у складу с одредбама Закона о управном поступку.

03. ПИТАЊА И ОДГОВОРИ С ЕДУКАЦИЈЕ

Питање: Шта је циљ овог закона и шта се њиме жели да постигне?

Одговор: Циљ закона одређује законодавац, а Централна изборна комисија БиХ само га примјењује. Ово је закон који спада у антикоруптивне законе и њиме се уређују посебне обавезе изабраних представника, носилаца извршне функције и савјетника у обављању јавне функције како грађани не би изгубили повјерење у носиоца јавне функције.

Питање: Да ли се овим законом крше уставна и људска права?

Одговор: Став Уставног суда БиХ је да се ниједним чланом овог закона не крше уставна или људска права.

Питање: На који начин се разматра неки предмет сукоба интереса и ко то ради?

Одговор: Централна изборна комисија БиХ има Одсјек за примјену закона о сукобу интереса. Ради се на основу Правила о вођењу поступка и Закона о управном поступку. Тимови по службеној дужности свакодневно провјеравају податке о свим изабраним представницима, носиоцима извршних функција и савјетницима, а раде и по пријавама, чак и анонимним, на основу написа у медијима и објавама у службеним гласилима. Ако се утврди да има елемената кршења закона, Централна изборна комисија БиХ доноси одлуку о покретању поступка. Након спроведеног поступка Централна изборна комисија БиХ доноси одлуку да ли је било кршења закона или не. На одлуке Централне изборне комисије БиХ може се уложити жалба Суду БиХ у року од петнаест (15) дана. Након што суд потврди одлуку, Централна изборна комисија БиХ, у складу с Изборним законом, одузима мандат изабраном представнику, уколико му је изречена санкција забране кандидовања.

Питање: Да ли Централна изборна комисија БиХ има било какве надлежности у Републици Српској када је у питању примјена овог закона?

Одговор: Централна изборна комисија БиХ примјењује Закон о сукобу интереса БиХ, Федерације БиХ и Брчко дистрикта БиХ. Република Српска је донијела свој закон и конституисала своју Комисију за утврђивање сукоба интереса, тако да Централна изборна комисија БиХ нема никакве надлежности када је у питању примјена Закона о сукобу интереса Републике Српске.

Питање: Да ли постоји санкција за оне који примјњују овај закон, уколико донесу погрешну одлуку?

Одговор: Централна изборна комисија БиХ одговорна је за примјену овог закона и њене одлуке се провјеравају на Суду БиХ.

Питање: Уколико се утврди сукоб интереса код појединца који је тиме стекао финансијску корист, да ли Централна изборна комисија БиХ има право да поднесе кривичну пријаву против њега?

Одговор: Централна изборна комисија БиХ је у обавези, и то ради, да подноси извјештај надлежном тужилаштву у свим случајевима кршења закона које може да представља кршење Кривичног закона.

Питање: Од када се рачуна забрана кандидовања?

Одговор: То је тачно одређено Правилима о вођењу поступка. Као датум почињења прекршаја сматра се датум доношења одлуке, уколико се изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник налази у сукобу интереса у тренутку доношења одлуке, односно посљедњи дан у коме је изабрани представник био у сукобу интереса, односно посљедњи дан календарске године, уколико се ради о пословању или склапању уговора приватног предузећа с институцијама које се финансирају из буџета било ког нивоa власти.

Питање: Уколико је неко починио сукоб интереса и то се одмах не сазна, колика је временска застара?

Одговор: Поступак за примјену санкција у вези са кршењем закона о сукобу интереса мора да буде покренут у року од четири године од почињеног прекршаја.

Питање: Да ли је Централна изборна комисија БиХ дужна да у неком року одговори на питање?

Одговор: Не постоје никакви законом утврђени рокови до када Централна изборна комисија БиХ мора да одговори на питање, али се постављеним питањима даје приоритет у раду.

Питање: Шта се сматра под улагањем капитала у приватно предузеће?

Одговор: Улагање капитала је дефинисано као улагање новца, ствари и права у власничку структуру предузећа.

Питање: Да ли се под интересно повезаним лицима подразумевају брачни друг и дјеца?

Одговор: Да. Интересно повезана лица су дефинисана мало шире од блиских сродника. Основне забране односе се на блиске сроднике, а забрана гласања и забрањене активности односе се на интересно повезана лица у која спадају и блиски сродници и сродници у правој линији, сродници у побочној линији до трећег степена, сродници по тазбини до другог степена, дијете брачног друга и сви они који су у политичкој, економској или другој вези која би могла да утиче на објективност у раду јавног званичника.

Питање: Да ли брат и сестра спадају под блиске сроднике?

Одговор: Брат и сестра се не убрајају у блиске сроднике. Они су интересно повезана лица и на њих се не односе основне забране.

Питање: Да ли брат изабраног представника може бити директор или члан управног одбора јавног предузећа?

Одговор: Може, јер браћа и сестре нису блиски сродници.

Питање: Шта се подразумева под појмом „ванбрачни друг“?

Одговор: Појам ванбрачне заједнице дефинише Породични закон и то је заједница живота жене и мушкарца који нису у браку или ванбрачној заједници са другим лицем, која траје најмање три године или краће, уколико је у њој рођено заједничко дијете.

Питање: На кога се мисли када се каже „овлашћено лице“ у неком удружењу или фондацији?

Одговор: То је лице које је оснивачким актом или статутом овлашћено да заступа ту фондацију или удружење, односно лице које има право потписа.

04. МИШЉЕЊА ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БиХ

У складу са чланом 18 Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, Централна изборна комисија БиХ даје своје мишљење на захтјев сваког лица које то затражи, уколико постоји сумња у вези са могућим постојањем кршења овог закона. С обзиром на то да је Централна изборна комисија БиХ, од почетка примјене закона (2002), дала 1.488 мишљења, у наставку дајемо табеларни преглед мишљења која одговарају питањима постављеним током едукације.

Да ли посланик може истовремено бити члан неког радног тијела општинског вијећа и обрнуто?	Истовремено обављање функције посланика у Парламентарној скупштини БиХ и функције члана одбора за привреду, финансије и буџет, који је стално радно тијело општинског вијећа, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине. Мишљење број: 05-2-02-3-266/09 од 29. јануара 2009. године
Да ли изабрани представник, који је санкционисан од стране Централне изборне комисије БиХ, може да се кандидује у неко радно тијело вијећа?	Забрана кандидовања на било коју непосредно или посредно изабрану функцију односи се на забрану обављања непосредно или посредно изабраних функција које су дефинисане одредбама Изборног закона Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бројеви: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 и 37/08), а не и на обављање послова у сталном радном тијелу општине. Мишљење број: 05-2-07-8-855/09 од 5. марта 2009. године
Ако је оснивач јавне установе град, а градски одборник је у тој јавној установи овлашћено лице, да ли је он у сукобу интереса?	Члан 5 Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине прописује забране за јавна предузећа и агенције за приватизацију и не односи се на именовање изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника на неку од функција у јавним установама. Закон о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине није предвидио забрану обављања функција у јавним установама на подручју Босне и Херцеговине. Напомињемо да ни Закон о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви: 43/08 и 47/08), ни Закон о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, број: 70/08) не предвиђају забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних представника, носилаца извршних функција и савјетника. Мишљење број: 05-2-07-8-2259/09 од 25. јуна 2009. године

Да ли је сукоб интереса ако је изабрани одборник истовремено и директор јавне библиотеке чији је оснивач општина?	Истовремено обављање функције одборника у општинском вијећу и директора јавне установе не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-153/09 од 22. јануара 2009. године
Да ли предсједник управног одбора у једној школи може бити директор неке друге школе у том мјесту?	Истовремено обављање функције директора јавне установе чији је оснивач општина, за чије именовање је сагласност дало надлежно кантонално министарство, и функције члана школског одбора, односно управног савјета друге јавне установе, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-572/09 од 12. фебруара 2009. године
Да ли је посланик, који прихвати функцију директора јавног предузећа, у сукобу интереса уколико поднесе оставку на функцију посланика?	У складу са чланом 5 став 1 закона, изабрани представник, односно општински одборник за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не може да обавља функцију директора јавног предузећа, односно одборник који поднесе оставку на мандат, не може у периоду од шест мјесеци након подношења оставке да обавља функцију директора јавног предузећа. Мишљење број: 05-2-07-8-1374/10 од 1. априла 2010. године
Да ли је сукоб интереса то што су чланови Владе Федерације БиХ уједно и чланови Скупштине Развојне банке Федерације БиХ?	Закон о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ односи се на ангажман изабраних представника, носилаца извршних функција и савјетника у јавним и приватним предузећима, како је то дефинисано у члановима: 5 и 6 наведеног закона. Чланом 1 Закона о Развојној банци Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, број: 37/08) прописује се да се Развојна банка Федерације БиХ оснива као посебна финансијска институција и да се не уписује у судски регистар. С обзиром да Развојна банка Федерације БиХ нема статус јавног предузећа, ни приватног предузећа, како је то дефинисано у члану 3 став 1 тачке к) и л) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ, већ статус посебне финансијске институције, то обављање послова Скупштине Развојне банке Федерације БиХ од стране чланова Владе Федерације БиХ, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ.

	Мишљење број: 05-2-07-8-5002/09 од 6. јануара 2009. године
Да ли је у сукобу интереса пољопривредни произвођач који добије подстицај на основу производње, док је његов блиски сродник члан владе или посланик у скупштини?	Уколико приватно предузеће, у вријеме док обавља функцију министра, а блиски сродник (отац) функцију овлашћеног лица приватног предузећа, закључи уговоре вриједности веће од 5.000,00 КМ годишње са министарствима за коришћење средстава из гранта „Трансфер за подстицај и развој предузетништва и обрта“ и „Подстицај производњи и реструктурирање индустрије и рударства“, то доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-442/09 од 27. априла 2010. године
Да ли је у сукобу интереса и начелник који је у име општине потписао уговор већи од 5.000 КМ са приватним предузећем које је у власништву одборника?	У складу са чланом 10 тачка е) Закона о сукобу интереса у органима власти Федерације БиХ одговорност начелника општине може да постоји, уколико је приликом поступка склапања уговора привилеговао друго лице ради страначког или другог опредјељења или ради поријекла, личних или породичних веза. Мишљење број: 05-2-07-8-839/10 од 25. фебруара 2010. године
Да ли је у сукобу интереса одборник, који је и запосленик неке фирме, ако гласа на вијећу за неку одлуку која се тиче те фирме?	Члан 7 став 1 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ прописује да изабрани представници и носиоци извршних функција не могу да гласају по било ком питању које се директно тиче приватног предузећа у којем тај изабрани представник, носилац извршне функције или интересно повезана лица имају финансијски интерес. Изабрани представници и носиоци извршних функција, који се нађу у таквим ситуацијама, уздржаће се од гласања, те на отвореној сједници објаснити разлоге због којих су уздржани. Мишљење број: 05-2-07-8-1164/10 од 1. априла 2010. године
Да ли одборник може истовремено бити и савјетник министра?	Истовремено обављање функције савјетника министра за људска права и избјеглице БиХ и одборника у општинском вијећу не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бројеви: 16/02, 14/03, 12/04 и 63/08). Надаље, у складу са чланом 1(8) став 4, а у вези става 6 овог члана Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бројеви: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05,

	65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 и 37/08) истовремено обављање функције савјетника министра за људска права и избјеглице БиХ и одборника у Општинском вијећу Кисељак неспојиво је с одредбама овог закона. Исто тако одредбама члана 1(10) став 1 тачка 6 Изборног закона БиХ, прописано је да изабраном члану органа власти на свим нивоима престаје мандат прије истека времена на које је изабран, даном када је изабран или именован на функцију чије је вршење неспојиво са функцијом изабраног члана одређеног органа, као што је предвиђено законом. Имајући у виду да је функција савјетника регулисана и Законом о државној служби у институцијама БиХ („Службени гласник БиХ“, бројеви: 12/02, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06), упућујемо вас на одредбе поменутог закона. Мишљење број: 05-2-07-8-3314/08 од 6. новембра 2008. године
Да ли је у сукобу интереса начелник општине који је уједно и предсједник скупштине удружења?	Уколико се удружење финансира из буџета било ког нивоа власти у износу већем од 10.000,00 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000,00 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта, тада истовремено обављање функције начелника и предсједника скупштине удружења, под условом да се ради о функцији која подразумијева представљање и заступање наведеног удружења, а у складу с оснивачким актом или статутом удружења, доводи до кршења одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти Федерације БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-3373/08 од 17. новембра 2008. године
Да ли доводи до сукоба интереса истовремено обављање функције професионалног посланика у Представничком дому Парламента Федерације БиХ с ангажманом у здравственој установи, по основу уговора о дјелу, за који се остварује мјесечна накнада?	Истовремено обављање функције посланика у Представничком дому Парламента Федерације БиХ с ангажманом у здравственој установи, по основу уговора о дјелу, за који ангажман се остварује мјесечна накнада, није предмет Закона о сукобу интереса у органима власти Федерације БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-3497/08 од 17. новембра 2008. године

Да ли би довело до кршења одредаба Закона о сукобу интереса уколико би супружник посланика у Парламенту Федерације БиХ обављао функцију директора јавног предузећа?	Обављање функције посланика у Парламенту Федерације БиХ, док истовремено блиски сродник (супружник) обавља функцију директора јавног предузећа, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти Федерације БиХ. Мишљење број: 06-1-07-1-3816/08 од 11. децембра 2008. године
Да ли долази до сукоба интереса уколико је одређено лице посланик у Скупштини кантона 10, а његов сродник има приватну пилану?	Уколико је у приватну пилану, која је власништво сродника изабраног представника орган власти чији је изабрани представник члан, улагао капитал у периоду од четири године прије преузимања његове функције и за вријеме вршења функције изабраног представника, односно посланика и уколико наведено предузеће буде склапало уговоре вриједности веће од 5.000,00 КМ годишње, с органима који се финансирају из буџета на било ком нивоу власти, тада обављање функције посланика и овлашћеног лица приватног предузећа од стране блиског сродника, доводи до кршења одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-3670/08 од 11. децембра 2008. године
Да ли је сукоб интереса истовремено обављање функције посланика у кантоналној скупштини и директора кантоналне административне службе Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање?	Истовремено обављање функције посланика у кантоналној скупштини и директора кантоналне административне службе Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање није предмет Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Такође, истовремено обављање функције посланика у кантоналној скупштини и директора кантоналне административне службе Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање није предмет Изборног закона Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бројеви: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 и 37/08). Мишљење број: 05-2-07-8-2918/08 од 11. децембра 2008. године
Да ли долази до сукоба интереса уколико је посланик у Скупштини Кантона 10 у радном односу у ЈП Електропривреда ХБ-ХЗ Мостар, као руководиоца дистрибуционог подручја, погон Ливно?	Уколико је лице као руководиоца дистрибуционог подручја, погон Ливно, члан Управног одбора, Надзорног одбора, Скупштине, управе или менаџмента, односно овлашћено лице у ЈП <i>Електропривреда</i> ХБ-ХЗ Мостар, тада обављање функције посланика у Скупштини Кантона 10 с истовременим обављањем послова руководиоца дистрибуционог подручја, погон Ливно, у ЈП <i>Електропривреда</i> ХБ-ХЗ Мостар, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-2617/09 од 24. септембра 2009. године

Да ли би одборник општинског вијећа био у сукобу интереса, уколико би његов брат био изабран у управни одбор јавне установе?	Истовремено обављање функције одборника општинског вијећа и конкурисање, као и евентуални избор његовог брата на функцију члана управног одбора јавне установе дома здравља, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-3803/09 од 29. октобра 2009. године
Да ли је сукоб интереса истовремено обављање функције директора Шумскопривредног друштва и функције члана и вршиоца дужности предсједника Управног савјета Завода за здравствено осигурање Кантона Средња Босна?	С обзиром да директор Шумскопривредног друштва, као и члан и вршилац дужности предсједника Управног савјета завода немају статус изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника, како је то регулисано напријед наведеном законском одредбом, истовремено обављање наведених функција, није предмет Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-3577/09 од 29. октобра 2009. године
Да ли доводи до сукоба интереса истовремено обављање функције директора Кантоналне административне службе Федералног завода за ПИО Мостар и функције члана или предсједника управног одбора јавног комуналног предузећа?	С обзиром да директор кантоналне административне службе нема статус изабраног представника, носиоца извршних функција и савјетника, истовремено обављање функције директора Кантоналне административне службе Федералног завода за ПИО Мостар и функције члана или предсједника управног одбора јавног комуналног предузећа, није предмет Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-1938/09 од 29. октобра 2009. године
Да ли секретар министарства може да обавља послове вођења стечајног поступка?	С обзиром да секретар министарства нема статус изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника, обављање функције секретара министарства с истовременим обављањем послова вођења стечајног поступка, није предмет Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. С обзиром да секретари органа државне службе имају статус руководећег државног службеника, упућујемо вас да с истим питањем обратите надлежној агенцији за државну службу. Мишљење број: 05-2-07-8-1777/09 од 5. новембра 2009. године

Да ли постоји сукоб интереса уколико савјетник-шеф кабинета преузме дужност директора Дирекције за управљање пасивним подбилансом предузећа и банака, уз претходно разрјешење са функције савјетника?	Преузимање дужности директора Дирекције за управљање пасивним подбилансом предузећа и банака, уз претходно разрјешење са функције савјетника-шефа кабинета, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине. Мишљење број: 05-2-07-8-4299/09 од 18. новембра 2009. године
Да ли је у сукобу интереса одборник који је истовремено овлашћено лице приватног предузећа које има закључен уговор са јавним предузећем?	Истовремено обављање функције одборника у општинском вијећу и функције овлашћеног лица приватног предузећа које склапа уговоре са јавним комуналним предузећем не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-3603/08 од 18. новембра 2009. године
Да ли доводи до сукоба интереса истовремено обављање функције градоначелника и функције члана Управног одбора Независног оператера система за преносни систем у Босни и Херцеговини?	Истовремено обављање функције градоначелника са функцијом члана Управног одбора Независног оператера система за преносни систем у Босни и Херцеговини не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-2791/10 од 1. јула 2010. године
Да ли долази до сукоба интереса уколико делегат у Дому народа Парламента Федерације БиХ истовремено обавља функцију декана факултета?	Обављање функције делегата у Дому народа Парламента Федерације БиХ и истовремено обављање функције декана факултета не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Мишљење број: 05-2-07-8-841/10 од 1. јула 2010. године
Да ли доводи до сукоба интереса обављање функције одборника у	Обављање функције одборника у општинском вијећу с истовременим обављањем послова државног службеника у органу управе не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ. Чланом 1(8) став 1 Изборног закона БиХ (“Службени гласник БиХ”, бројеви: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04 и 25/05, 52/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 и 32/10) дефинисано је да судије редовних и уставних судова, тужиоци и њихови

општинском вијећу с истовременим обављањем послова државног службеника, вишег стручног сарадника у органу управе?	замјеници, правобраниоци и њихови замјеници, омбудсмани и њихови замјеници, чланови судова/домоова/савјета за људска права, нотари, полицијски службеници, државни службеници, припадници Оружаних снага БиХ, припадници Обавјештајнобезбједносне агенције БиХ, као и дипломатски и конзуларни представници БиХ у иностранству, који имају дипломатски статус у складу са Бечком конвенцијом о дипломатским односима (1961), могу да се кандидују за јавну изборну дужност само ако претходно поднесу оставку на тај положај или поступе у складу са законима који регулишу њихов статус. Мишљење број: 05-2-07-8-3161/10 од 22. јула 2010. године
---	--

05. СУДСКА ПРАКСА

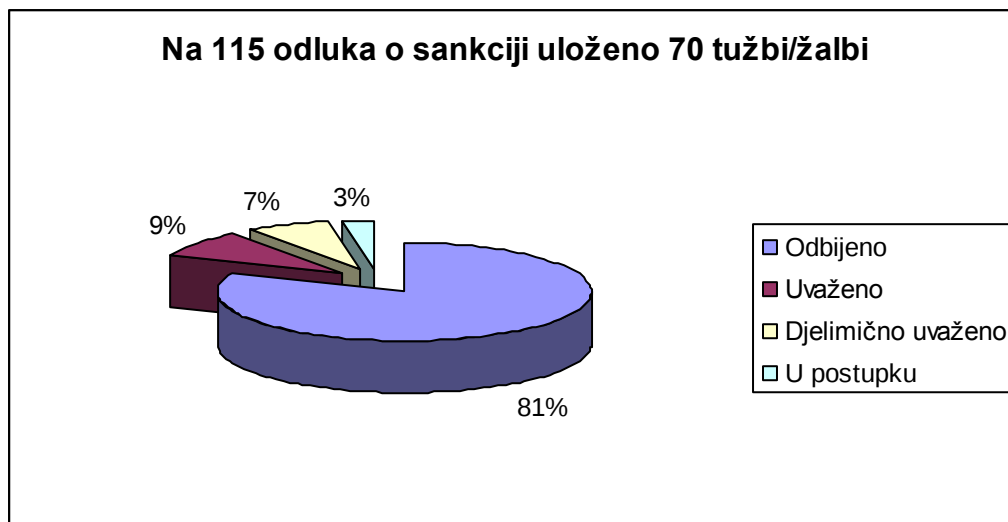
Од почетка примјене закона (2002) Централна изборна комисија БиХ покренула је 243 поступка и изречено је 115 санкција.

На одлуке Централне изборне комисије БиХ уложено је 46 тужби (у складу са раније важећим законом), од чега су четири дјелимично уважене у дијелу који се односи на висину новчане санкције, 36 их је одбијено, једна је одбачена, а пет уважено.

Од 2008. године против одлука Централне изборне комисије БиХ може да се изјави жалба Жалбеном одјељењу Суда БиХ, што је искоришћено у 24 случаја, од чега је једна жалба дјелимично уважена (у дијелу који се односи на висину новчане санкције), 20 жалби је одбијено, једна је уважена, а двије још нису ријешене.

Уставном суду БиХ поднесено је укупно 11 жалби против пресуда Суда БиХ, од чега је њих 10 ријешено на начин да су одбачене као недозвољене.

Одлуке Суда БиХ:

05. 01. УСТАВНИ СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ОДЛУКА број: У 14/09 од 30. јануара 2010. године

(објављена у „Службеном гласнику БиХ“, број: 39/10)

ОДЛУКА О ДОЗВОЉЕНОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснован захтјев **Жељка Комшића, председавајућег Предсједништва Босне и Херцеговине** у вријеме подношења захтјева, за оцјену уставности члана 16 став 1 Закона о сукобу интереса у органима власти Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 70/08).

Утврђује се да је члан 16 став 1 Закона о сукобу интереса у органима власти Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, број: 70/08) у складу са чланом II/2 Устава Босне и Херцеговине у вези са чланом 3 Протокола број 1

Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и чланом IX/1 Устава Босне и Херцеговине.

Извод из образложења

Уставни суд указује на ставове Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд), који је у више својих одлука нагласио да права која се гарантују чланом 3 Протокола број 1 нису апсолутна, те закључио да државе уговорнице у својим унутрашњим правним системима право појединца да гласа и да буде биран ограничавају условима који у принципу нису недозвољени. Европски суд је закључио да државе уговорнице у овој области имају широк степен слободне процјене, као и да је задатак суда да се увјери да ти услови не *„ограничавају ова права до те мјере да угрожавају њихову суштину и лишавају их њихове ефективности; да су ови услови уведени да би задовољили легитиман циљ којем се тежи; да примијењена средства нису непропорционална“* (види, Европски суд, *Mathieu-Mohin и Clerfayt против Белгије, пресуда од 2. марта 1987. године, став 52*).

Доводећи у везу наведене принципе са предметним захтјевом, Уставни суд сматра да оспорену одредбу треба посматрати у контексту дискреционог права државе да при остваривању одређених права појединаца постави извјесна ограничења. Предметна ограничења имају оправдање у специфичности унутрашњег уређења и специфичног историјског тренутка Босне и Херцеговине.

ЗАКЉУЧАК

Уставни суд је закључио да је члан 16 став 1 Закона о сукобу интереса у органима власти Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, број: 70/08) у складу са чланом II/2 у вези са чланом 3 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, будући да прописана ограничења пасивног бирачког права служе легитимном циљу да обезбиједе независности изабраних функционера у законодавним органима ради промовисања општих интереса заједнице као цјелине и спречавања злоупотребе јавне функције ради остварења личне користи, при чему интерес заједнице, у смислу законитости, отворености, објективности и непристрасности изабраних кандидата у вршењу јавне функције, претеже над интересом појединца да буде биран у законодавне органе и истовремено обавља значајне функције у јавним и приватним предузећима. Даље, Уставни суд је утврдио да је члан 16 став 1 Закона о сукобу интереса у органима власти Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, број: 70/08) у складу са чланом IX/1 Устава Босне и Херцеговине, будући да се наведена уставна одредба односи на посебну категорију лица чије је пасивно бирачко право ограничено на овај начин, а у исто вријеме ова одредба не садржи било које друге врсте ограничења пасивног бирачког права за друге категорије лица.

05.02. СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Пресуда У-466/08 од 12. марта 2009. године

Тужба уложена против одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, број: 05-2-07-8-114/08 од 24. априла 2008. године, одбија се.

Извод из образложења

Одлуком Централне изборне комисије БиХ утврђено је да је тужилац у периоду од 9. фебруара 2007. године до 21. јануара 2008. године истовремено обављао функцију министра у Савјету министара БиХ и функцију члана надзорног одбора дионичарског друштва које је пословало с органима власти у износу већем од 5.000 КМ годишње, чиме је извршио повреду одредбе члана 6 став 2 Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, па му се примјеном члана 20 став 1 наведеног закона изриче санкција неподобности за кандидовање на било коју непосредно или посредно изабрану функцију у периоду од четири године након почињеног прекршаја.

Из одредбе члана 6 став 2 Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ произилази да морају бити испуњени кумулативно постављени услови. Први услов је да је тужилац носилац извршне функције и да исту функцију обавља истовремено са функцијом члана надзорног одбора привредног друштва. Други услов се односи на структуру власништва привредног друштва и то привредно друштво мора бити искључиво приватно предузеће. Трећи услов је да је привредно друштво (предузеће) склопило уговор или пословало са владама било ког нивоа у вријеме док је носилац извршне функције вршио функцију и када је вриједност уговора или посла већа од 5.000 КМ.

Чињеница да тужилац није учествовао у раду надзорног одбора од момента његовог именовања за министра не може бити разлог за другачије рјешавање овог сукоба интереса, јер је од одлучне важности само постојање чињенице истовременог обављања извршне функције и чланства у надзорном одбору привредног друштва, а не и уживање права и извршавање обавеза проистеклих из чланства у надзорном одбору. За постојање конкретног сукоба интереса потребно је утврдити само чињенице истовременог обављања неспојивих функција, а није потребно утврђивати виност (кривицу) тужиоца. Због тога, тужени орган није ни био у обавези да утврђује одговорност носиоца извршне функције, ни да ту одговорност образлаже.

Пресуда број: Иж-57/09-Ф од 25. маја 2009. године

Жалба на Одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 06-07-2121/05 од 2. априла 2009. године, одбија се.

Извод из образложења:

Одлуком Централне изборне комисије БиХ утврђено је да подносилац жалбе истовремено обавља функцију посланика у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ и оснивача - власника, који у складу са статутом и законом врши послове управног одбора и скупштине приватног предузећа које је пословало с институцијама које се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње, чиме је извршио повреду члана 6 став 2 Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, па су му изречене санкције неподобности кандидовања на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника у периоду од четири године након почињеног прекршаја и новчана казна у износу од 10.000 КМ.

Испитујући побијану одлуку, Жалбено управно вијеће Суда БиХ закључило је да жалба није основана, јер је из свих наведених доказа несумњиво утврђено да је подносилац жалбе једини власник приватног предузећа са 100 одсто удјела, а да друштво као правно лице представља и заступа директор.

Нису тачни наводи жалбе да су сви послови скупштине, управног одбора и надзорног одбора пренесени на један орган, тј. да Друштво на основу одлуке о организовању Друштва представља и заступа директор са неограниченим овлашћењима. Наиме, чланом 360 Закона о предузећима Републике Српске прописано је да послове скупштине и директора у једночланом друштву с ограниченом одговорношћу обавља власник, ако одлуком о оснивању није другачије одређено.

Циљ Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ био би потпуно ван снаге уколико би се дозволило да се оснивач - власник друштва, који је истовремено изабрани представник, може да ослободи одговорности за сукоб интереса, који је утврђен, као у овом случају, под било којим изговорима. Оснивач друштва је и основао друштво ради остваривања добити, личног и финансијског интереса, па такав интерес директор, као запосленик друштва, нема. Интерес остваривања добити, тј. профита је првенствено власников интерес, јер власник и нема неког другог циља када оснује друштво, него да врши оне дјелатности које су му уписане у регистар ради стицања добити у свом властитом интересу. Власник је

кључна интересна фигура која покреће активности друштва у свом властитом интересу и за своју корист.

Пресуда број: СИЖ-11/09 од 20. октобра 2009. године

Жалба на Рјешење Централне изборне комисије БиХ, број: 05-2-07-8-3706/08 од 10. септембра 2009. године, одбија се.

Извод из образложења:

Рјешењем Централне изборне комисије БиХ утврђено је да подносилац жалбе истовремено обавља функцију одборника у општинском вијећу и функцију члана, односно предсједника надзорног одбора приватног предузећа које је склапало уговоре у вриједности већој од 5.000 КМ годишње, чиме је извршио повреду члана 6 став 2 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ, па су му на основу члана 20 став 2 истог закона изречене санкције неподобности кандидовања на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника у периоду од четири године након почињеног прекршаја и новчана казна у износу од 1.000 КМ.

Испитујући побијану одлуку, Жалбено управно вијеће Суда БиХ закључило је да жалба није основана. Наводи подносиоца жалбе да је ожалбено рјешење противно значењу члана 6 став 2 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ, те да је извршено сабирање појединачних вриједности уговора, а на тај начин се дошло до укупног износа, нису основани.

Наиме, из наведене законске одредбе јасно произилази да максималан износ није утврђен по појединачном уговору и односи се на укупна средства која се могу остварити склапањем уговора с органима који се финансирају из буџетских средстава на било ком нивоу власти у једној календарској години. Када би се радило о максимуму који се односи на појединачни уговор изигравао би се циљ закона, а тиме и отворила могућност злоупотреба.

Пресуда број СИЖ-10/09 од 14. октобра 2009. године

Жалба на одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 06-07-8-853/07 од 10. септембра 2009. године, одбија се.

Извод из образложења:

Одлуком Централне изборне комисије БиХ утврђено је да подносилац жалбе истовремено обавља функцију изабраног званичника и функцију овлашћеног лица – директора приватног предузећа које је у децембру 2008. године и током 2009. године склапало уговоре с органима који се финансирају из буџета на било ком нивоу власти у износу већем од 5.000 КМ годишње, чиме је извршио повреду члана 6 став 2 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ, због чега су му изречене санкције неподобности кандидовања на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника у периоду од четири године након почињеног прекршаја и новчана казна у износу од 5.000 КМ.

Испитујући побијану одлуку, Жалбено управно вијеће Суда БиХ закључило је да жалба није основана, јер је Централна изборна комисија БиХ правилно закључила да је подносилац жалбе повриједио одредбу члана 6 став 2 закона.

Што се тиче приговора жалбе да тумачење наведене одредбе у оспореном рјешењу не испуњава услов пропорционалности између јавног интереса и интереса појединца, јер није урадио ништа што би указивало на злоупотребу, Жалбено управно вијеће указује да је оно засновано на закону, па служи легитимном циљу. Ограничење права подносиоца жалбе у интересу је шире друштвене заједнице да створи реалне услове у којима ће изабрани представници обављати своју функцију законито, објективно и непристрасно.

Пресуда број: Сиж-18/09 од 23. децембра 2009. године

Жалба на одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 05-02-07-8-236/09 од 22. октобра 2009. године, одбија се.

Извод из образложења:

Одлуком Централне изборне комисије БиХ утврђено је да је подносиатељка жалбе истовремено обављала функцију изабране представнице и овлашћеног лица - директорке приватног предузећа које је склапало уговоре вриједности веће од 5.000 КМ годишње с органима који се финансирају из буџета, чиме је извршила повреду одредаба члана 6 став 2 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ, па јој је примјеном члана 16 став 1 изречена санкција неподобности кандидовања на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника у периоду од четири године након почињеног прекршаја и новчана казна у износу од 3.000 КМ.

Испитујући побијану одлуку, Жалбено управно вијеће Суда БиХ закључило је да приговори у жалби нису основани. Према члану 1 став 2 закона, сукоб интереса постоји када изабрани представник има приватни интерес који утиче или може да утиче на законитост, отвореност, објективност и непристрасност у обављању јавне функције. Пошто је утврђено да је приватно предузеће, чија је директорка и овлашћено лице подносиатељка жалбе, склапала купопродајне уговоре с органима власти који се финансирају из буџета на било ком нивоу власти, у оваквим околностима постоји оправдана сумња да не може да обавља јавну функцију објективно, непристрасно и отворено. За правилност закључка о сукобу интереса у овом случају није релевантна тврдња подносиатељке жалбе да лично није закључила ни потписала ниједан купопродајни уговор. Имајући у виду бројне наруџбенице, те доказе о наплати за извршене испоруке и услуге, у конкретном случају настала је ситуација у којој приватни интерес може да утиче на законитост, отвореност, објективност и непристрасност у обављању јавне функције, те да угрози поуздање и повјерење грађана у вршење јавне функције.

У побијаној одлуци правилно су примијењене одредбе чланова: 31 и 39 Закона о облигационим односима, јер је утврђено да су у спорном периоду закључени купопродајни уговори, чија је укупна вриједност већа од 5.000 КМ годишње.

Неоснован је став, наведен у жалби, да у неким случајевима нису испуњени законски услови за доношење оспореног рјешења, јер се прописани максимум од 5.000 КМ не односи само на пословање са појединачним органом, како тврди подносиатељка жалбе, већ на укупно пословање приватног предузећа са свим органима власти заједно у једном календарској години. Тумачење члана 6 став 2 закона на начин како то чини подносиатељка жалбе отворило би могућности злоупотреба, па се не би остварио циљ доношења Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ.

Пресуда број: СИЖ-6/10 од 24. маја 2010. године

Жалба на Рјешење Централне изборне комисије БиХ, број: 05-2-07-8-16/10 од 1. априла 2010. године, одбија се.

Извод из образложења:

Рјешењем Централне изборне комисије БиХ утврђено је да подносилац жалбе истовремено обавља функцију посланика у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ и функцију члана скупштине акционарског друштва, које је у 2008. и 2009. години склапало уговоре с институцијама које се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње, чиме је извршио повреду члана 6 став 2 Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, па су му на основу члана 20 став 2 истог закона изречене санкције неподобности кандидовања на било

коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника у периоду од четири године након почињеног прекршаја и новчана казна у износу од 7.000 КМ.

Испитујући побијану одлуку, Жалбено управно вијеће Суда БиХ закључило је да жалба није основана, јер је тужена Централна изборна комисија БиХ правилно утврдила да подносилац жалбе има власнички удио у предузећу у износу од 24,80 одсто, као један од 398 акционара и да је члан Скупштине акционара предузећа које је закључивало уговоре с институцијама које се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње.

Пресуда број: СИЖ-7/10 од 28. маја 2010. године

Жалба на Рјешење Централне изборне комисије БиХ, број: 05-2-07-8-54/10 од 12. априла 2010. године, одбија се.

Извод из образложења:

Рјешењем Централне изборне комисије БиХ утврђено је да је подносилац жалбе преузео функцију директора, односно овлашћеног лица за заступање јавног предузећа, а да није протекао законом прописани рок од шест мјесеци након што је престао да обавља функцију одборника у општинском вијећу, чиме је извршио повреду одредаба члана 5 став 1 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ, због чега му је изречена санкција неподобности кандидовања на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника у периоду од четири године након почињеног прекршаја.

Испитујући побијану одлуку, Жалбено управно вијеће Суда БиХ закључило је да жалба није основана, јер је правилно утврђено да је подносилац жалбе именован за директора јавног предузећа и да је потом поднио оставку на мандат одборника, што је у супротности с одредбом члана 5 став 1 закона. Наводи подносиоца жалбе да није био упознат с одредбама закона које је прекршио нису од значаја, с обзиром да је подносилац жалбе могао да буде упознат с одредбама Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ, због тога што је обављао функцију одборника у општинском вијећу и имао могућност да се упозна с одредбама наведеног закона.

Пресуда број: Сиж-15/10 од 24. августа 2010. године

Жалба на одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 05-02-07-8-141/10 од 27. маја 2010. године, одбија се.

Извод из образложења:

Централна изборна комисија БиХ донијела је рјешење којим се утврђује да је подносилац жалбе у периоду од 6. новембра 2008. године до дана доношења ожалбеног рјешења истовремено обављао функцију изабраног представника, посланика у кантоналној скупштини и функцију члана Скупштине „БХ Телекома“ д.д. Сарајево, које има статус јавног предузећа, чиме је извршио повреду одредаба члана 5 став 1 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ, због чега му је изречена санкција неподобности за кандидовање на било коју функцију изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника у периоду од четири године.

Испитујући ожалбену одлуку вијеће је закључило да је жалба неоснована. Централна изборна комисија БиХ је правилно утврдила да скупштину дионичарског друштва чине дионичари, да је подносилац жалбе власник дионица наведеног предузећа, да је и члан скупштине предузећа, те да чињеница неучествовања у раду скупштине наведеног предузећа не може да буде разлог за другачије рјешавање сукоба интереса, те да је од одлучне важности и само постојање чињенице истовременог обављања функције изабраног представника и функције чланства у скупштини предузећа, а не и уживање права и извршавање обавеза проистеклих из чланства у скупштини наведеног предузећа. Неоснованим се сматрају наводи подносиоца жалбе да се предузеће „БХ Телеком“ не може сматрати јавним предузећем, него да је оно по структури капитала дионичарско друштво, јер је наведено предузеће уписано у судски регистар као привредно друштво и обавља дјелатност од јавног друштвеног интереса.

06. КОМЕНТАРИ И ПРИЈЕДЛОЗИ С ЕДУКАЦИЈЕ

- 1. Закон треба прилагодити различитим нивоима власти, јер није исто ако прекрши закон неко на најнижем нивоу власти и када то исто учини министар или посланик на федералном или државном нивоу.**
- 2. Казне треба да буду сразмјене примањима представника и оствареном финансијском интересу.**
- 3. Из закона треба изузети општинске одборнике, јер ћемо овако доћи у ситуацију да људи неће да се кандидују за такву новчану накнаду, па ћемо је морати повећати на ниво кантона или парламента. Онда када узмемо у обзир бројност општина видимо да то финансијски није**

могуће. Ако одборници буду изузети из овог закона онда ћемо у вијећима имати и способне људе, који су успјешни у свом приватном животу, а могу помоћи и вијећу тј. општини.

4. Мора бити тачно одређена казна према дјелима и нивоима власти.
5. Закон треба конкретизовати. Правила треба поставити тако да општински одборник не може да послује с општином, али да може са кантоном, ФБиХ, државом итд., јер је немогуће да неки одборник из неке мале општине успије да „намјести“ себи неки посао, тендер или јавни позив на федералном или државном нивоу.
6. Закон о сукобу интереса и Изборни закон „обезглављују“ мале средине и приморавају да се политиком баве људи који ништа не раде, који нису нигдје ангажовани и немају ништа. Приватник који зарађује 10 милиона КМ и од тога је 0,01% са кантоном у сукобу је интереса, а неки директор школе или дома здравља није у сукобу интереса а сва новчана средства добија из буџета? Умјесто да привреднике држава подржава јер отварају нова радна мјеста, она их кажњава.
7. Овај закон није добар посебно за мање средине. Сада имамо ситуације да је помоћник начелника, као државни службеник, у управном одбору јавног комуналног предузећа, чиме је уједно и наручилац послова од тог предузећа јер му је то посао у општини. Тако имамо апсурдну ситуацију да он може бити наручилац послова, а један општински одборник не може?
8. Закон о сукобу интереса у органима власти у ФБиХ је недоследан, непрецизан и ствара простор за пристрасност. Општински ниво мора да буде другачије третиран.
9. У закон треба укључити и финансијске институције попут Развојне банке ФБиХ.
10. Јавна предузећа и јавне установе не треба раздвајати, јер сви добро знају да много више средстава из буџета иде у установе и зато јавне установе треба обухватити законом.
11. Велики пропуст овог закона је то што се он не односи на државне службенике и намјештенике.
12. Било би добро да се јединственим законом регулише проблем сукоба интереса за представнике у Федерацији БиХ, и то не само за изабране представнике него да се то прошири и на државне службенике. Примјера ради, чланови надзорног одбора комуналног предузећа су државни службеници, а предсједник надзорног одбора тог комуналног предузећа је помоћник начелника и шеф службе за комуналне дјелатности, што је директан сукоб интереса. Или, чланови Надзорног одбора Федералне дирекције за путеве, која је јавно предузеће, у исто вријеме су и власници, директори, предсједници или чланови управних или надзорних одбора приватних предузећа која су директни извођачи

радова. Значи, треба сачинити јединствен закон, ако не за БиХ онда барем за ФБиХ, којим ће бити обухваћени сви званичници.

13. Имовинске картоне и личне податке изабраних представника не треба објављивати на веб страници Централне изборне комисије БиХ, јер те информације могу да се искористе у криминалне сврхе, што може да утиче на квалитет рада званичника.
14. У имовинским обрасцима треба навести коју функцију и дужност у том тренутку обавља изабрани представник. Тако ће Централна изборна комисија БиХ већ на самом почетку моћи да упозори и, евентуално, да санкционише велики број званичника који су у сукобу интереса. Сада имамо случајева да, на примјер, ако неко некога не пријави или Централна изборна комисија БиХ то неком истрагом не сазна, неко цијели мандат може да проведе у сукобу интереса.
15. У закону није прецизирано шта се дешава када изабрани представници гласају за буџете образовних и здравствених установа у којима се они директно финансирају. Они својим одлукама директно гласају за своје плате и све остале накнаде што је, по мом мишљењу, сукоб интереса.
16. У пракси преовладава формалност у овом закону и хитно га треба мијењати на начин да се уведу и нека искуства из праксе и на тај начин ријеше ове нелогичности које сада имамо.
17. Рок од три (3) дана за подношење оставке је прекратак и некада га је немогуће испоштовати, тако да би тај рок требало продужити на тридесет (30) или шездесет (60) дана.
18. Из закона треба изузети привредна и пољопривредна удружења.
19. Забрана кандидовања је у директном сукобу с Уставом и представља кршење људских права.
20. Када би држава била уређенија и закони прецизнији, овај закон нам не би ни требао.

07. МЕЂУНАРОДНИ СТАНДАРДИ

Међународни стандарди у области сукоба интереса регулисани су у сљедећем:

- **Програму савјета Европе у борби против корупције**, који је Комитет министара Савјета Европе усвојио на сједници одржаној новембра 1996. године. Програм дефинише мјере против корупције, нуди модел закона или кривичних дјела која се односе на корупцију, истиче потребу доношења међународне

конвенције против корупције и наглашава важност међународне борбе против овог феномена.

- **Акционом плану за борбу против корупције**, који је Комитет министара Савјета Европе усвојио на сједници одржаној 10. и 11. октобра 1996. године у Стразбуру, који је укључивао и активности на сузбијању организованог криминала и „прања новца“.

- **Резолуцији о 20 водећих принципа за борбу против корупције**, коју је Комитет министара Савјета Европе усвојио на сједници одржаној 6. новембра 1997 године, а чији је главни циљ координација процеса криминализације корупције на националном и међународном нивоу.

- **Кривичноправној конвенцији против корупције**, коју је Комитет министара Савјета Европе усвојио у новембру 1998. године, а БиХ је ратификовала 11. маја 2001. године. Главни циљ доношења ове конвенције је побољшање међународне сарадње и развој заједничких антикорупционих стандарда у државама потписницама Конвенције, узимајући у обзир материјалне и процесноправне одредбе, које су уско повезане са кривичним дјелима с обиљежјима корупције.

- **Додатни протокол уз Кривичноправну конвенцију о корупцији** усвојен је у мају 2003. године, са жељом да се отклоне неке дилеме које су се појавиле у примјени Конвенције. Додатни протокол ступио је на снагу 2005. године, а БиХ га је ратификовала у јулу 2009. године.

- **Грађанско-правној конвенцији против корупције** - коју је БиХ ратификовала 11. маја 2001. године.

- **Препоруци бр. 10 о правилима понашања за јавне представнике** из 2000. године.

- **Конвенцији Уједињених нација против корупције, познатијој као Мерида конвенција**, која је донесена на 58. сједници Генералне скупштине УН-а, одржаној децембра 2003 године, а добила је назив по граду у Мексику у којем је 9. и 10. децембра 2003. године одржана Међународна конференција на којој су високи представници 111 држава свијета, потписали први глобални антикорупциони инструмент. На овај начин, остварена је могућност да се „сачини глобални језик и стратегија против корупције“, јер обавезује државе стране уговорнице да спроводе широк дијапазон антикорупционих мјера. БиХ је Конвенцију ратификовала у априлу 2006. године.

- **Глобалном програму Уједињених нација за борбу против корупције** - У жељи да појача капацитете својих чланова у борби против корупције, праћењем постигнутих резултата у овој области, Комитет министара је, 5. маја 1998. године, усвојио Резолуцију (98) 7, којом је основана „Група држава против корупције-ГРЕКО“, као тијело које ће надгледати процес заједничке евалуације и испуњавања „Двадесет водећих принципа у борби против корупције“, као и примјену међународних законских инструмената донесених кроз процес усвајања Акционог плана против корупције, и давање препорука за повећање капацитета држава у борби против корупције.

- **Организација за економску сарадњу (ОЕСД)** се такође бави овом проблематиком, па је публиковала **Смјернице за рјешавање сукоба интереса у јавној управи**, с циљем да помогне државама чланицама у ревизији постојеће политике и праксе која се односи на сукоб интереса међу јавним званичницима.

- Конгрес локалних и регионалних власти Савјета Европе је, у Препоруци број 60 из 1999. године, поручио да у ситуацији сукоба интереса јавни представник иступи из процеса доношења одлука.

Закључци Европске комисије за демократију путем закона
(Венецијанска комисија)

(дати у Мишљењима број: 466/2008 од 16. јуна 2008. године и број: 560/2009 од 4. јуна 2010. године)

Комисија је испитала Закон о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине и сматра да он показује одређене недостатке:

- Било би боље да се тренутна општа некомпатибилност, која се тиче ангажовања блиских сродника изабраних представника, носилаца изабраних функција и савјетника на одређеним јавним функцијама, размотри за сваки појединачни случај, тј по принципу индивидуалних случајева и само уколико постоји стварни и тренутни или потенцијални сукоб интереса.
- Требало би унијети одредбе које би забраниле неприкладан прелазак изабраних представника, носилаца извршних функција и савјетника у приватни сектор („pantouflage“).
- Дефиниције „поклона“ требало би ускладити и објединити. Било би корисно да се назначи дозвољена учесталост поклона који се могу примати.
- Ретроактивни опозив договорених одлука и потписаних уговора не би требало да буде аутоматски.
- Требало би развити уобичајене облике да би се финансијски подаци званичника представљали на досљедан и упоредив начин.
- Требало би јасније специфицирати дужност сарадње са Централном изборном комисијом.
- У Закон о сукобу интереса требало би укључити адекватне механизме који би дозволили да се финансијске изјаве ефикасно прегледају и у погледу репресивних и превентивних циљева. Требало би појаснити како ће подаци

из Регистра имовине бити доступни јавности. Препоручује се да се објављују само лична примања јавних службеника, а не и њихових блиских сродника.

- Требало би ревидирати тренутни систем наметања санкција и условити га озбиљношћу прекршаја. Требало би увести скалу санкција која би, на примјер, укључивала обавезу да се регулише стање унутар датог времена (евентуално повезано са казном) у случајевима када се једноставно пропусти да се региструје релевантни интерес као што је затражено. Комисија даје позитивно мишљење на уклањање, из приједлога закона, санкције неподобности за кандидовање.
- Комисија предлаже да се разјасне и јасно раздвоје опште неспојивости и специфичне ситуације сукоба интереса.
- Дефиниција повезаног лица је преширока.
- Дисквалификација јавног службеника по принципу индивидуалног случаја сукоба интереса би требало да буде израђена на уопштен начин, док је потребна уопштена клаузула по питању дисквалификације јавних службеника.
- Изричито регулисане специфичне ситуације би требало да буду знатно проширене.

Регулисање сукоба интереса у Босни и Херцеговини такође намеће питања уставне природе, која се тичу државне надлежности за сукоб интереса на нивоу ентитета.

Комисија сматра да због тога што није дошло до добровољног преноса надлежности с ентитета на државу, држава не може да извршава надлежност над изабраним представницима, носиоцима извршних функција и савјетницима у ентитетима.

Ентитети би требало да омогуће да су њихови закони о сукобу интереса досљедни и да одражавају државни Закон о сукобу интереса, те да су усаглашени између себе, колико је то могуће, и у смислу темељних и процедуралних одредаба. Наглашена је важност јединственог прописа на нивоу државе.

Предност се даје томе да ентитети повјере примјену својих закона о сукобу интереса Централној изборној комисији.

Уколико би ентитети повјерили примјену својих закона о сукобу интереса ентитетским изборним комисијама (а у Федерацији БиХ могуће и општинским изборним комисијама), било би добро да се омогући да се против одлука донесених на ентитетском нивоу може да уложи жалба Централној изборној комисији БиХ.

Жалбе против свих одлука о сукобу интереса, које је донијела или Централна изборна комисија БиХ или ентитетске изборне комисије (уколико им је дата надлежност и уколико није предвиђена жалба Централној изборној комисији против њихових одлука) требало би да рјешава Суд Босне и Херцеговине.

